

Uusi Stadin ikäohjelma - osana HYTEtyötä

Valmistelun tilannekatsaus, vanhusneuvoston kokous 5.9.2018

Johanna Seppälä ja Titta Reunanen

The logo for the City of Helsinki, featuring the word "Helsinki" in white text inside a white speech bubble shape, set against a blue background.

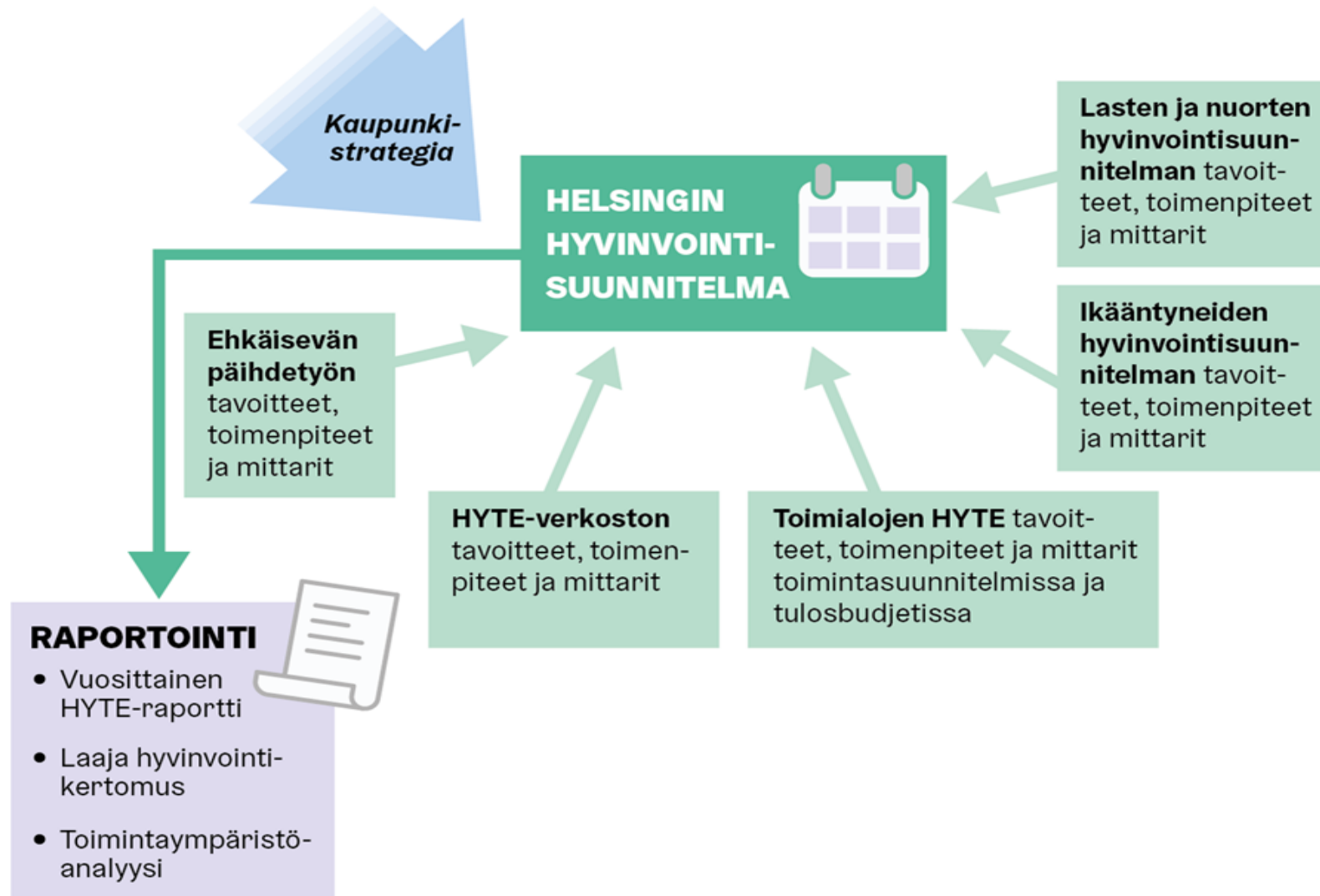
Helsinki

Helsingin hyvinvointi- suunnitelma 2019-2021

-aikataulu ja sisältö

Helsinki

Hyvinvointisuunnitelma tukee HYTE-työtä

Yleisesti hyvinvointisuunnitelmasta

- HYTE työtä kokoava uusi asiakirja on valtuustokausittain valmistettava hyvinvointisuunnitelma. Se sisältää kaupunkistrategian pääpainopisteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi sekä siihen liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja seurannan.
- Suunnitelma kokoaa uudella tavalla yhteen kaupungissa toteutettavaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä, jonka avulla kaupunkilaisten eriarvoisuus vähenee.
- Hyvinvointisuunnitelma on lyhyt ja kompakti koontiasiakirja, joka toimii lakisääteisten vuosittaisten raporttien sekä laajan hyvinvointikertomuksen sisältöä suuntaavana asiakirjana.
- Helsingin ensimmäinen hyvinvointisuunnitelma valmistuu vuoden 2018 loppuun mennessä.
- Hyvinvointisuunnitelma julkaistaan internetsivuna osana HYTE työn digitaalista kokonaisuutta. (alustava suunnitelma hel.fi - sivu)

Hyvinvointisuunnitelma sisältää

- Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eri väestöryhmiä koskevien lakisääteisten suunnitelmien tavoitteet, toimenpiteet ja seurannan.
 - Lasten ja nuorten hyvinvointi (valmisteluvastuu LASU-kollegio)
 - Ikäihmisten hyvinvointi (valmisteluvastuu kaupunginkanslia, osallisuus ja neuvonta-yksikkö)
 - Työikäisten hyvinvointi
- Toimialojen ja kaupunginkanslian hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, toimenpiteet ja seurannan talousarvioteksteistä.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkoston eri kokonaisuuksien sekä ehkäisevän päihdetyön keskeiset tavoitteet, toimenpiteet ja niiden seurannan.

Aikataulu

- HYTE:n ohjausryhmä määrittelee HYTE:n painopisteet ja tavoitteet kokouksessaan 7.9. sekä käsittelee Helsingin hyvinvointisuunnitelman aikataulua ja sisältöä.
- Hyvinvointisuunnitelmaluonnos käsitellään ohjausryhmän 2. kokouksessa marraskuun alussa ja hyväksytään ohjausryhmän vuoden 2019 ensimmäisessä kokouksessa.
- Hyvinvointisuunnitelma viedään kaupunginhallituksen/kaupunginvaltuuston käsittelyyn alkuvuodesta 2019.
- Hyvinvointisuunnitelman rakentumisen ohella valmistellaan ensimmäistä HYTE-seurantaraporttia.

Valmisteluvastuu on HYTE koordinaattorilla, sihteeristöllä ja asiantuntijaryhmällä.

Ikäihmiset Stadissa

- 65 vuotta täyttäneitä helsinkiläisiä oli vuoden 2018 alussa yli 108 000, 2300 enemmän kuin vuotta aiemmin
- Stadin ikäohjelma 2015–2016 oli ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetyn lain mukainen toimeenpanosuunnitelma Helsingissä
- Ikäohjelman toimenpiteiden tavoitteena oli
 - Parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen, vaikuttamiseen ja tiedonsaantiin
 - Kohentaa ikääntyneiden asumista ja lisätä kotona asumisen mahdollisuuksia
 - Lisätä ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen
- Uusi ikäohjelma laaditaan vuoden 2019 alkuun mennessä

Valmistelutyön eteneminen

- Projektiryhmän ensimmäinen kokoontuminen 24.8.
 - Tapaamiseen mennessä koottu yhteenvedot taustamateriaaleista ja laadittu ideapaperi ohjelmavalmistelu vuorovaikutussuunnitelmasta
- Ohjelman valmistelua ja suuntaviivoja käsitellään vanhusneuvoston kokouksessa 5.9
- Workshop 10.9, kootaan otsikkotason painopisteet strategiasta/vanhuspalvelulaista ja niiden alle ehdotuksia sekä kootaan meneillään olevia toimenpiteitä
- Lokakuussa asukkaat saavat mahdollisuuden vaikuttaa ohjelmaluonnokseen
 - Neljä asukastilaisuutta monipuolisissa palvelukeskuksissa. Tilaisuuksiin kutsutaan myös kohdennetusti alan järjestöjä
 - Lisäksi asukkailla mahdollisuus kommentoida luonnosta Kerrokantasi -verkkokyselyssä
- Ohjelmaehdotusta käsitellään vanhusneuvostossa 13.11.

Valmistelutyön aineistot

- Kaupunkistrategiassa 2017-2021 esitetyt ikäihmisten hyvinvointia ja toimintaa koskevat tavoitteet
- Ikäihmisten hyvinvointia koskeva lainsäädäntö ja toimintaympäristöanalyysi
- Kaupunkitutkimus ja tilastot -yksikön laatimat tilastot
- Toimialojen toiminta- ja osallisuussuunnitelmat ikäihmisten näkökulmasta
- Asukastilaisuuksissa ja Kerrokantasi-kyselyssä annetut kommentit

Vanhuspalvelulaki

- Ikäohjelman laatiminen perustuu lakiin ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (ns. Vanhuspalvelulaki)
- Lain mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä
- Suunnitelma on laadittava osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava valtuustokausittain
- Suunnitelmassa on:
 - 1) arvioitava ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, ikääntyneelle väestölle tarjolla olevien palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä ikääntyneen väestön palveluntarpeeseen vaikuttavia tekijöitä
 - 2) määriteltävä tavoitteet ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä ikääntyneelle väestölle tarjottavien palvelujen määrän ja laadun kehittämiseksi
 - 3) määriteltävä toimenpiteet, joilla kunta vastaa näiden tavoitteiden toteutumisesta, sekä arvioitava voimavarat, jotka kunnassa tarvitaan toimenpiteiden toteuttamiseksi
 - 4) määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa
 - 5) määriteltävä, miten kunta toteuttaa yhteistyötä mainittujen tahojen kanssa

Ikäihmisten näkyvyys strategiassa

- Kaupunkistrategiassa viitataan ikäihmisten hyvinvointia ja palveluita koskettaviin tekijöihin muun muassa seuraavasti:
- *”Jokaisella helsinkiläisellä on mahdollisuus elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Toimiva kaupunki on erityisesti ikääntyneiden sekä tukea ja apua tarvitsevien etu.”*
- *”Terveysten edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Helsingissä vahvistetaan kotihoitoa ja sen asiakkaiden ja työntekijöiden hyvinvointia sekä pyritään ennaltaehkäisemään akuutteja tilanteita. Erityistä huomiota kiinnitetään toimintarajoitteisten kuten ikääntyneiden mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta elämää. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Ympäri vuorokautiseen hoitoon pääsy turvataan silloin, kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.”*
- *”Eriarvoisuuden vähentämisen päämääränä on tavoittaa aikaisemmin apua ja tukea tarvitsevat kaupunkilaiset – erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa. (...) Kaupunki tunnistaa syrjäytymisen ehkäisylle keskeisiä ryhmiä myös työikäisten ja ikääntyvien ikäryhmissä ja räätälöi heille yksilöllisiä ja parempia palvelukokonaisuuksia.”*
- *”Helsinki (...) vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä ja osallistumista Stadin ikäohjelman mukaisesti.”*
- Kaupunkistrategian mukaan tavoitteena on rakentaa Helsingistä maailman toimivin kaupunki. Toimivuus perustuu yhdenvertaisuuteen, vahvaan sosiaaliseen koheesioon sekä avoimuuteen ja osallistavaan toimintaan.
- Kaupungin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitaalisuutta hyödyntävä kaupunki: palveluiden digitalisoimisessa on huomioitava saavutettavuus ja käytettävyys mm. ikäihmisten kannalta
- Palvelutuotannossa huomioidaan palveluiden asiakaslähtöisyys, saavutettavuus ja laadukkuus

Vuorovaikutussuunnitelma

Stadin ikäohjelma

Helsinki

Tavoite

Vuorovaikutuksen tavoitteena on jakaa tietoa ohjelman valmistelusta kohderyhmälle sekä varmistaa ohjelman laadukas lopputulos.

Lokakuussa tullaan järjestämään neljä vuorovaikutustilaisuutta. Osallistuminen ohjelman kommentointiin on mahdollista myös verkossa.

Vuorovaikutustilaisuuksissa esitellään ohjelmaluonnos ja keskustellaan siihen kirjatusta painopisteistä ja toimenpiteistä. Lopputuloksena syntyy priorisoidut painopisteet ja toimenpiteet sekä mahdollisesti uusia ehdotuksia ohjelman sisältöön. Tuloksia hyödynnetään ohjelman valmistelussa.

Alueelliset tilaisuudet

- Etelä (Kallio / Kinapori)
 - **23.10. klo 13.00-16.00**
 - Kinaporinkatu 7-9, 00500 Helsinki
 - Stadiluotsi: Jarkko Laaksonen, Outi Rissanen, Antti Sarpo
- Pohjoinen (Malmi / Syystie)
 - 8.10. klo14-16
 - Takaniitynkuja 3, 00780 Helsinki
 - Stadiluotsi: Outi Rissanen
- Länsi (Munkkiniemi)
 - **18.10.**
 - Laajalahdentie 30
 - Stadiluotsi: Jarkko Laaksonen, Outi Rissanen, Silja Linblad
 - Ruotsinkielinen
- Itä (Kontula)
 - 17.10. klo
 - Kontulan monipuolinen palvelukeskus
 - Stadiluotsi: Jarkko Laaksonen, Outi Rissanen, Belinda Barbato